

تصور اینکه آنان بدون توجه به موازین شرعی، در جامعه و نزد آشنایان بدون وجود رابطه زوجیت با هم ظاهر شوند منتفی است و حکم به اثبات رابطه زوجیت بین آنها صادر می‌شود. هرچند یکی از آنها منکر وجود رابطه زوجیت باشد و مدعی رابطه نامشروع باشد.^۱

۴. اعلام اراده و قصد و نیت برای عقد از طریق تلفن فاقد اعتبار قانونی است و عقد نکاح از طریق تلفن منعقد نمی‌شود.^۲

• رویه شعب دیوان عالی کشور در خصوص موضوع وکالت در طلاق:

۱. هرگاه زوج طی وکالت‌نامه رسمی به زوجه تفویض وکالت کند تا براساس اختیارات تفویضی مصرح در آن با حق توکیل به غیر حتی انتخاب وکیل دادگستری برای موکل (زوج) ضمن مراجعه به دادگستری و تقدیم دادخواست گواهی عدم امکان سازش خود را به هر قسم طلاق اعم از بائن، رجعی، خلعی یا مبارات با هر شرط و قرار و به هر طریق اعم از اخذ مهریه و نفقه یا بذل آن و یا بذل عین مهریه، خود را مطلقه کند و آن را به ثبت برساند این وکالت، معتبر است و طلاق که براساس آن صادر شده باشد صحیح است، زیرا همان‌طور که مرد می‌تواند مطابق مقررات هرگاه خواست زن خود را طلاق دهد، قانوناً می‌تواند این عمل حقوقی را به شخص دیگری به عنوان وکیل خود واگذار کند.^۳

۲. وکیلی که به طریق بالا توسط زوجه برای زوج گرفته شده، حق قبول بذل را نیز دارد، زیرا اذن در شیء، اذن در لوازم آن است.

وحدت و تهافت رویه قضایی شعب دیوان عالی کشور

در امور مدنی

(پاییز و زمستان ۱۳۹۱)

بدیع فتحی *

حقوق خانواده

• رویه شعب دیوان عالی کشور در خصوص انعقاد عقد نکاح:

در خصوص انعقاد عقد نکاح موارد زیر در آراء دیوان عالی کشور به عنوان رویه مشاهده می‌شود:

۱. در صورت شک در وجود قرارداد و وقوع عقد ازدواج، اصل بر عدم انعقاد اعمال حقوقی و نکاح است.^۱

۲. در صورت یقین مبنی بر انعقاد عقد و اختلاف زوجین در نوع عقد، اصل بر دوام عقد می‌باشد و مدت داشتن قیدی اضافه است که باید اثبات شود.^۲

۳. در صورتی که مرد و زنی در مرئی و منظر عموم با عنوان زن و شوهر خود را معرفی کنند با در نظر گرفتن اینکه هر دو مسلمان و عمل مسلم معمول بر صحت است و

* دانشجوی دکتری حقوق خصوصی دانشگاه قم و دادرس دادگاه عمومی تهران

Fathi_3562@yahoo.com

۱. شعبه ۸ دیوان عالی کشور، دادنامه شماره ۹۱۰۹۹۷۰۹۰۶۸۰۱۵۴۵ تاریخ ۱۳۹۱/۱۰/۱۷، مجموعه آراء قضایی شعبه دیوان عالی کشور (حقوقی و کیفری) سال ۱۳۹۱، پژوهشگاه قوه قضاییه، مرکز مطبوعات و انتشارات قوه قضاییه، چاپ اول ۱۳۹۳، صص ۱۵۹ - ۱۶۰.

۲. شعبه ۲۲ دیوان عالی کشور، دادنامه شماره ۹۱۰۹۹۷۰۹۰۸۲۰۰۱۶۳ تاریخ ۱۳۹۱/۷/۱۰، همان، صص ۱۸ - ۲۱؛ شعبه ۸ دیوان عالی کشور، دادنامه شماره ۹۱۰۹۹۷۰۹۰۶۸۰۱۶۸۴ تاریخ ۱۳۹۱/۱۱/۱۱، همان، صص ۱۶۳ - ۱۶۴.

۱. شعبه ۸ دیوان عالی کشور، دادنامه شماره ۹۱۰۹۹۷۰۹۰۶۸۰۱۴۷۷ شماره ۱۳۹۱/۱۰/۶، همان، صص ۱۶۰ - ۱۶۱.

۲. شعبه ۸ دیوان عالی کشور، دادنامه شماره ۹۱۰۹۹۷۰۹۰۶۸۰۱۸۰۰ تاریخ ۱۳۹۱/۱۲/۸، همان، صص ۱۶۳ - ۱۶۱.

۳. شعبه ۸ دیوان عالی کشور، دادنامه شماره ۹۱۰۹۹۷۰۹۰۶۸۰۱۴۴۰ تاریخ ۱۳۹۱/۱۰/۴، مجموعه آراء قضایی شعبه دیوان عالی کشور (حقوقی و کیفری) سال ۱۳۹۱، پژوهشگاه قوه قضاییه، مرکز مطبوعات و انتشارات قوه قضاییه، چاپ اول ۱۳۹۳، صص ۱۵۲ - ۱۵۴؛ شعبه ۸ دیوان عالی کشور، دادنامه شماره ۹۱۰۹۹۷۰۹۰۶۸۰۱۶۷۸ تاریخ ۱۳۹۱/۱۱/۱۱، همان، صص ۱۵۴ - ۱۵۵.

۳. اگر زوج به زوجہ، وکالت رسمی و تام‌الاختیار تفویض کند تا با مراجعہ بہ دادگاہ ذی‌صلاح و درخواست صدور گواہی عدم امکان سازش و انجام کلیہ امور و تشریفات لازم از بدو تا ختم عمل و اخذ گواہی صادرہ و مراجعہ بہ دفتر رسمی، خود را بہ ہر قسم طلاق اعم از بائن یا رجعی، خلع یا مبارات و ... مطلقہ کند و زوجہ این حق را اعمال کند پس از ثبت طلاق بہ ما بذل رجوع کند و سپس زوج نیز رجوع خود را بہ ہمسر خود ابراز کند، چون رابطہ زوجیت بین زوجین مبتنی بر نکاح مجدد نمی‌باشد بلکہ همان رابطہ نکاح قبلی با همان شرایطی است کہ ادامہ یافته است، لذا وکالت پیش‌گفتہ شدہ همچنان بہ قوت خود باقی است و زن می‌تواند بر مبنای آن دوبارہ درخواست طلاق نماید.^۱

۴. اگر زوجہ از زوج، وکالت در طلاق با حق توکیل بہ غیر داشتہ باشد و بخواہد از طریق وکیل دادگستری اقدام بہ اعمال وکالت خویش نماید وکیل دادگستری باید نام زوج را با عنوان «خواہان» بنویسد و نام زوجہ را با عنوان «خواندہ» و خود را نیز در مقام «وکیل با واسطہ زوج» معرفی کند.^۲

۱. شعبہ ۸ دیوان عالی کشور، دادنامہ شمارہ ۱۸۵۶/۹۰۶۸۰۹۰۶۹۷۰۹۱۰ تاریخ ۱۳۹۱/۱۲/۱۴، همان، ص ۱۵۵ - ۱۵۷.

۲. شعبہ ۱ دیوان عالی کشور، دادنامہ شمارہ ۱۰۷۰۳/۹۰۶۱۰۰۷۰۹۹۷۰۹۱۰ تاریخ ۱۳۹۱/۷/۲۶، همان، صص ۴۲ - ۴۴.